รายงานการประชุม
คณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายเทคโนโลยีเกษตร ๔.๐
ครั้งที่ ๑/๒๕๖๔
วันจันทร์ที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๓ เวลา ๐๙.๓๐ น.
ผ่านระบบการประชุมทางไกล Application Zoom
ณ ห้องประชุม ๑๒๓ ชั้น ๒ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ผู้มาประชุม

๑. นายอลงกรณ์ พลบุตร	ที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	ประธานกรรมการ
๒. นางดาเรศร์ กิตติโยภาส	ผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	กรรมการ
๓. นางสาววราภรณ์ พรหมพจน์	ที่ปรึกษาด้านเกษตรอัจฉริยะ	กรรมการ
๔. ผู้แทนประธานคณะอนุกรรมการขับเคลื่อน E-Commerce		กรรมการ
๕. นายปริญญ์ พานิชภักดิ์	ประธานคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนธุรกิจเกษตร	กรรมการ
๖. นายวินิต อธิสุข	ผู้อำนวยการศูนย์สารสนเทศการเกษตร (แทน) เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร	กรรมการ
๗. นางสาวเฟื่องลดา ธนะโชติ	นักวิชาการเกษตรชำนาญการ (แทน) ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมการข้าว	กรรมการ
๘. นางสาวพรทิพย์ ผดุงพจน์	นักวิชาการคอมพิวเตอร์ปฏิบัติการ (แทน) ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมตรวจบัญชีสหกรณ์	กรรมการ
๙. นายมารุต ราชมณี	ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ กรมฝนหลวงและการบินเกษตร	กรรมการ
๑๐. นายฉัตรชัย เจริญสรรพสุข	นักวิชาการคอมพิวเตอร์ปฏิบัติการ (แทน) ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมพัฒนาที่ดิน	กรรมการ
๑๑. นางเสริมพร กึ่งพุทธพงศ์	ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมวิชาการเกษตร	กรรมการ
๑๒. นางสาวยุพา แซ่ซื้อ	ผู้เชี่ยวชาญด้านสารสนเทศเพื่อส่งเสริมการเกษตร (แทน) ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร	กรรมการ
๑๓. นายณพรัตน์ ประกอบศรีกุล	นักวิชาการคอมพิวเตอร์ปฏิบัติการ (แทน) หัวหน้าศูนย์สารสนเทศ กรมหม่อนไหม	กรรมการ

๑๔. นายสมเจตน์ ศรีชัยวาลย์	นักวิชาการแผนที่และภาพถ่ายชำนาญการพิเศษ รักษาราชการแทนผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	กรรมการ
๑๕. นายเกรียงไกร ภูมิสิงหราช	ผู้เชี่ยวชาญด้านวิศวกรรมไฟฟ้าสื่อสาร (ด้านวางแผนและโครงการ) (แทน) ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศการเกษตร กรมชลประทาน	กรรมการ
๑๖. นายสุทธิพงศ์ รอตโกมิล	ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ	กรรมการ
๑๗. นางสาวสุภารัตน์ หิรัญญโสภณ	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์และการสื่อสาร (แทน) ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมส่งเสริมสหกรณ์	กรรมการ
๑๘. นายนภัทร์ โสภณ	นักวิชาการประมงปฏิบัติการ (แทน) ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมประมง	กรรมการ
๑๙. นางพจนา อวยชัยเจริญ	หัวหน้ากองเทคโนโลยีและสารสนเทศ องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร	กรรมการ
๒๐. นายธนศักดิ์ ฉัตรเฉลิมกิจ	หัวหน้าสำนักงานเทคโนโลยีสารสนเทศ องค์การสะพานปลา	กรรมการ
๒๑. นางสาวกรรณิการ์ จิณารักษ์	หัวหน้าแผนกวิเคราะห์ข้อมูลและพัฒนาระบบดิจิทัล (แทน) ผู้อำนวยการฝ่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย	กรรมการ
๒๒. นายกิตติเทพ แสนวิเศษ	เจ้าหน้าที่สื่อสารสัมพันธ์ ผู้แทนสำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน)	กรรมการ
๒๓. นายปรีสาร รักวาทิน	ผู้อำนวยการฝ่ายส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาการเกษตรสมัยใหม่ ผู้แทนสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล	กรรมการ
๒๔. นายกิจษารธ อ้นเงินทยากร	นักวิชาการสถิติชำนาญการพิเศษ (แทน) ผู้อำนวยการศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร	กรรมการและเลขานุการ
๒๕. นางสาวยุพาพร พัชราพินิจจัย	นักวิชาการคอมพิวเตอร์ชำนาญการพิเศษ (แทน) ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ผู้ลาการประชุม

๑. นายนราพัฒน์ แก้วทอง	ผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	ติดราชการ
๒. นายสำราญ สารบรรณ์	รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	ติดราชการ
๓. นายพีรพันธ์ คอทอง	ผู้ช่วยปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	ติดราชการ
๔. นายวิชัย ไตรสุรัตน์	ผู้ช่วยปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	ติดราชการ
๕. นายเข้มแข็ง ยุติธรรมดำรง	อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร	ติดราชการ
๖. ศาสตราจารย์บุญเจริญ ศิริเนาวกุล	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี	ติดราชการ
๗. นายเมธพลนันทน์ อธิเมธพัฒน์	ผู้เชี่ยวชาญด้านสถาปัตยกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศองค์กร	ติดราชการ
๘. รองศาสตราจารย์อำไพวรรณ ภราดร์นุวัฒน์	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	ติดราชการ
๙. พันเอก (พิเศษ) เจียรนัย วงศ์สะอาด	ที่ปรึกษารัฐมนตรีประจำกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	ติดราชการ
๑๐. รองศาสตราจารย์ ธีรณี วงศ์สะอาด	ผู้อำนวยการสถาบันส่งเสริมการวิเคราะห์และบริหารข้อมูลขนาดใหญ่ภาครัฐ (GBDi) สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล	ติดราชการ
๑๑. ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมปศุสัตว์		ติดราชการ
๑๒. ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศการเกษตร การยางแห่งประเทศไทย		ติดราชการ
๑๓. ผู้แทนสำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน)		ติดราชการ
๑๔. ผู้แทนสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน)		ติดราชการ
๑๕. ผู้แทนสถาบันส่งเสริมการวิเคราะห์และบริหารข้อมูลขนาดใหญ่		ติดราชการ
๑๖. ผู้แทนสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)		ติดราชการ
๑๗. ผู้แทนสภาเกษตรกรแห่งชาติ		ติดราชการ
๑๘. ผู้แทนหอการค้าและสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย		ติดราชการ
๑๙. ผู้แทนสมาพันธ์ผู้ให้บริการโลจิสติกส์ไทย		ติดราชการ
๒๐. ผู้แทนกระทรวงการอุดมศึกษาวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม		ติดราชการ
๒๑. ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย		ติดราชการ
๒๒. ผู้แทนสมาคมดิจิทัลไทย		ติดราชการ

ผู้เข้าร่วมประชุม

<u>คณะทำงานที่ปรึกษารัฐมนตรีว่ากระทรวงเกษตรและสหกรณ์</u>

๑. รศ.ดร.อาณัฐชัย รัตตกุล

๒. ดร. ชูเกษ อุ่นจิตติ

๓. นายธีระยศ ภัทรสกุล

๔. ดร.สุปราณี อุ่ยยะเสถียร

สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล

๑. นายอภิชาตบุตร รอดยัง หัวหน้าส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลอาวุโส

กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน

๑. นางสาวสุมนา มณีพิทักษ์ นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
๒. นายอณัฐสกร ดีลา นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
๓. นายธนัท ศิริเอาทารย์ เจ้าหน้าที่ระบบงานคอมพิวเตอร์
๔. นางสาวสุธาพร พวงภู่ เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน
๕. นางสาวเจนจิรา ลัดดาวรากรณ์ เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน

ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สป.กษ.

๑. นางสาวสมฤดี กิริมิตร นักวิชาการคอมพิวเตอร์
๒. นายสมภพ พันธุ์สุวรรณ เจ้าหน้าที่ระบบงานคอมพิวเตอร์
๓. นางสาวเสาวลักษณ์ บัวทะราช เจ้าหน้าที่บริหารข้อมูลการเกษตร

สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ

๑. นางสาวรัตน์พิรุณ กรุณวงษ์ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

๑. ดร.สิทธิชัย แดงประเสริฐ ประธานกลุ่มอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร

กระทรวงพาณิชย์

๑. นายณัฐพงษ์ พิณทอง นักวิชาการพาณิชย์ปฏิบัติการ.

บริษัท ดีลโซลูชั่น จำกัด

๑. นายเอกพงษ์ โสภณทิพยาภรณ์ Chief Executive Officer
๒. นายศิวานนท์ ทาริ
๓. นางสาวอัจฉรา เนาวรัตน์

หน่วยงานอื่น ๆ

๑. ดร.ชุติปภา ทะสะภาค ที่ปรึกษาประจำคณะ กบร. การปกครอง
๒. นายจตุพล เก็งวินิจกุล Managing Director J’ NS ANDAMAN CO.,LTD
๓. นายเอกชาติ ชาติยานนท์ Sustainability Management & Corporate Branding Manager
๔. นายยงวุฒ เสาวพฤกษ์ ผู้อำนวยการสถาบันอาหาร
๕. คุณลดาพร เฉลิมสิทธิชัย
๖. นางรัชญา โสภณอภิกุล
๗. นางสาวรวิวรรณ จันทรวิจิตร

<u>สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร</u>

๑. นายสุชาติ ผุแปง	นักวิชาการคอมพิวเตอร์ชำนาญการพิเศษ
๒. นายอภิสิทธิ์ สิริเฉลิมกุล	นักวิชาการสถิติปฏิบัติการ
๓. นางสาวธันย์ชนก พงศ์พุฒินันท์	นักวิชาการสถิติปฏิบัติการ
๔. นางสาวพชรอร แก้วเจริญ	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
๕. นางสาวนันทวัน รับศรีสุขสกุล	เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติการ
๖. นางสาวกมลพร สุดสงวน	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน

เริ่มประชุมเวลา ๐๙.๓๐ น.

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

๑. ผลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อผลงานของรัฐบาล ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๓

๑) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กษ.) เป็นกระทรวงที่ประชาชนพอใจในผลงานและการทำงานมากที่สุด เป็นอันดับ ๑

๒) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ดร.เฉลิมชัย ศรีอ่อน) เป็นรัฐมนตรีที่มีผลงานดีเด่นท็อปเทนของประเทศ

๒. การขับเคลื่อนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปี ๒๕๖๔ ภายใต้ ๕ ยุทธศาสตร์ ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๑) ยุทธศาสตร์ตลาดนำการผลิต เป็นยุทธศาสตร์หลักเพื่อปฏิรูปภาคเกษตร ทั้งในรูปแบบตลาดออนไลน์ (แพลตฟอร์มรายสินค้าเพื่อรองรับ New Normal) ตลาดออฟไลน์ Modern Trade รถโมบาย ตลาดสด คาราวานสินค้า เกษตรพันธสัญญา และเคาน์เตอร์เทรด จัดกิจกรรมจับคู่ธุรกิจผู้ซื้อกับผู้ขาย เพื่อสร้างเครือข่ายธุรกิจ

๒) ยุทธศาสตร์เทคโนโลยีเกษตร ๔.๐ ซึ่งเป็นความรับผิดชอบของคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายเทคโนโลยีเกษตร ๔.๐ และคณะกรรมการบริหาร AIC ส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ๗๗ จังหวัด รวมถึงการบริหารราชการแผ่นดินการบริการประชาชน การพัฒนาภาคเกษตรกรรมโดยการใช้เทคโนโลยีตลอดห่วงโซ่อุปทานและมูลค่า (Supply-Value Chain) ตั้งแต่การผลิต

๓) ยุทธศาสตร์ “3’s” (Safety-Security-Sustainability / เกษตรปลอดภัย เกษตรมั่นคง และเกษตรยั่งยืน)

๔) ยุทธศาสตร์การบริหารเชิงรุกแบบบูรณาการกับทุกภาค ส่วนโดยเฉพาะโมเดล “เกษตร-พาณิชย์ทันสมัย”

๕) ยุทธศาสตร์เกษตรกรรมยั่งยืนตามแนวทางศาสตร์พระราชา

๓. การขับเคลื่อนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปี ๒๕๖๔ ภายใต้ ๑๕ นโยบายหลัก ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๑) นโยบาย”ตลาดนำการผลิต” เป็นนโยบายหลักโดยเพิ่มช่องทางตลาดให้หลากหลาย โดยร่วมมืออย่างเข้มข้นกับกระทรวงพาณิชย์ภายใต้โมเดล “เกษตร-พาณิชย์ทันสมัย”

๒) การสร้างความเข้มแข็งให้แก่สถาบันเกษตรกรและเศรษฐกิจฐานราก โดยส่งเสริมให้เกษตรกรมีการแลกเปลี่ยนความรู้ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สามารถเชื่อมโยงเครือข่ายเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓) การส่งเสริมสถาบันเกษตรกร ผู้ประกอบการ และ Start up เป็นหน่วยธุรกิจ ให้บริการทางการเกษตร (Agricultural Service Providers : ASP) เพื่อยกระดับสู่การให้บริการทางการเกษตร

๔) การส่งเสริมเกษตรพันธสัญญา (Contract Farming) เพื่อสร้างความไว้วางใจและความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพการผลิตอย่างยั่งยืน ระหว่างเกษตรกรกับผู้ประกอบการ

๕) การพัฒนาศูนย์เทคโนโลยีเกษตรและนวัตกรรม (AIC) เป็นแหล่งรวบรวมองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีทางการเกษตร สนับสนุนและส่งเสริมเทคโนโลยีเกษตร การประดิษฐ์ นวัตกรรม รวมทั้งเครื่องจักรกลเกษตรที่เหมาะสมกับพื้นที่ของแต่ละจังหวัด

๖) การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ด้านการเกษตร เพื่อตอบสนองต่อโซ่อุปทานที่เปลี่ยนแปลงไป

๗) การบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบ มีการกระจายน้ำอย่างเหมาะสมและทั่วถึง รวมทั้งพัฒนาแหล่งน้ำในไร่นาของเกษตรกรและชุมชน

๘) การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม เพื่อให้เกษตรกรสามารถใช้ประโยชน์จากที่ดินได้ตรงตามศักยภาพของที่ดิน และสอดคล้องกับความต้องการของตลาดมากที่สุด โดยกำหนดเขตความเหมาะสมในการทำการเกษตรในแต่ละพื้นที่ให้เกิดประสิทธิภาพในการผลิตสูงสุดผ่านข้อมูล Agri-Map

๙) การส่งเสริมศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เพื่อบ่มเพาะเกษตรกรให้เป็น Smart Farmer ผ่านการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต การบริหารจัดการ และการตลาดแก่เกษตรกร รวมทั้งให้บริการทางวิชาการ และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในพื้นที่ โดยประสานการดำเนินการร่วมกับ AIC ๗๗ จังหวัด

๑๐) การประกันภัยพืชผล โดยให้ความคุ้มครองความเสียหายหรือความสูญเสียต่อพืชผลที่เอาประกันภัยซึ่งเกิดจากภัยต่าง ๆ

๑๑) การส่งเสริมเกษตรกรรมยั่งยืน เพื่อเป็นภูมิคุ้มกัน และสร้างความมั่นคงแก่เกษตรกร ได้แก่ เกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตรผสมผสาน เกษตรอินทรีย์ เกษตรธรรมชาติ และวนเกษตร ซึ่งจะมีการต่อยอดในโครงการเกษตรกรรมยั่งยืนในเมือง (Urban Farming) รวมถึงการลด ละ เลิก การใช้สารเคมีที่เป็นอันตราย โดยเน้นเป้าหมายที่จะเป็นแหล่งตลาดสินค้า และหลักการของ 5ร ได้แก่ โรงเรียน โรงแรม โรงพยาบาล เรือนจำ และร้านอาหาร

๑๒) การยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยส่งเสริมผลิตภัณฑ์ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น สร้างแบรนด์ให้กับสินค้าเกษตรอัตลักษณ์ ส่งเสริมการแปรรูปสินค้าจากความหลากหลายทางชีวภาพ เช่น สมุนไพร แมลงเศรษฐกิจ ส่งเสริมสินค้าเกษตรที่มีศักยภาพทางด้านการตลาดในอนาคต ทั้งสินค้าอาหารอนาคต (Future Food) และสินค้าเกษตรที่ตอบสนองผู้บริโภคเฉพาะกลุ่ม (Functional Food) รวมทั้งสินค้าเกษตรเพื่อพลังงานและอุตสาหกรรมแห่งอนาคต

๑๓) การวิจัยและพัฒนา เพื่อตอบสนองการพัฒนาภาคเกษตรของประเทศไทยบนพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม

๑๔) การพัฒนาฐานข้อมูล Big Data ในการใช้ประโยชน์และเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อการบริหารและช่วยให้เกษตรกรมีข้อมูลที่ดีและเพียงพอต่อการตัดสินใจที่ถูกต้องและเหมาะสม

๑๕) การประกันรายได้ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ยางพารา มันสำปะหลัง ปาล์มน้ำมัน และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

๔. แนวทางการดำเนินงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายเทคโนโลยีเกษตร ๔.๐

๑) เน้นการพัฒนา ถ่ายทอด ต่อยอดเชื่อมโยงในมิติเศรษฐกิจ มิติสังคม มิติสิ่งแวดล้อม มิติสารธารณสุข ที่เกี่ยวข้องกับโควิด ๑๙ บนแนวทางของ BCG Model และศาสตร์พระราชา

๒) การเปิดตลาด “ประมงปลอดภัย GAP” ภายใต้โครงการ”ส่งเสริมและการพัฒนาการตลาดสินค้าประมงปลอดภัยในพื้นที่ตลาดไท เพื่อเป็นช่องทางการกระจายสินค้าสัตว์น้ำให้กับเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ เช่น กุ้งขาวแวนาไม กุ้งก้ามกราม ปลากะพง

- มาตรการป้องกันโควิด ๑๙ ซองตลาดไท ซึ่งมีมาตรการและการปฏิบัติที่สามารถควบคุมการแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ และสร้างความมั่นใจให้กับผู้ใช้บริการ โดยการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่
- การเข้าดูงานที่ตลาดไท เพื่อหาแนวทางการส่งออกผลไม้ไทยย้อนกลับ จากช่องทางการขนส่งผลไม้โดยรถตู้คอนเทนเนอร์ของประเทศจีน เช่น มะพร้าว ทุเรียน มะม่วง

๕. การลงนามบันทึกความร่วมมือด้านการวิจัยและพัฒนา ระหว่างกรมส่งเสริมการเกษตร (กสก.) กรมประมง (ปม.) กรมปศุสัตว์ (ปศ.) และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (มก.) เพื่อร่วมมือด้านการวิจัยและพัฒนาขับเคลื่อนโครงการ “KU ตลาดอาหารปลอดภัย” โดยใช้พื้นที่ติดแนวถนนวิภาวดีรังสิต ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน ให้เป็น Market Place ตลอดจนเป็นศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีเกษตร และศูนย์สาธิตเทคโนโลยีเกษตร

๖. การร่วมมือกับ องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization of the United Nations: FAO) ได้มีการประชุมร่วมกับผู้ช่วยผู้อำนวยการใหญ่ FAO เพื่อหารือความร่วมมือด้านการเกษตร และการเสริมสร้างความมั่นคงด้านอาหารและการผลิตสินค้าเกษตร ระหว่างกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กับ FAO ดังนี้

๑) การมีส่วนร่วมและเตรียมความพร้อมของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในการร่วมประชุมสุดยอดผู้นำระบบอาหารโลก United Nations Food System Summit ๒๐๒๑

๒) การเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูล Big Data ระหว่าง กษ. และศูนย์ข้อมูลเกษตรแห่งชาติ (National Agricultural Big Data : NABC) ภายใต้สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร เพื่อให้มีการแลกเปลี่ยน และถ่ายทอดข้อมูลระหว่างองค์กรระดับโลกกับ กษ. ซึ่งเชื่อมโยงไปยังกระทรวงพาณิชย์ (พณ.) และกระทรวงอุตสาหกรรม (อก.) และกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) รวมถึงพัฒนาการเป็นข้อมูลที่ผ่านการวิเคราะห์ Analytics Data และนำไปสู่ข้อมูลชั้นสูง Predictive Data โดยใช้เทคโนโลยี AI หรือ Blockchain ในการขับเคลื่อน

๓) การหารือเกี่ยวกับแนวทางในการออกเอกสารรับรองสินค้าเกษตรส่งออกของไทย ว่าได้มาตรฐานและปลอดจากเชื้อโคโรนาไวรัส ๒๐๑๙ (Certificate of Covid - ๑๙ Free) เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้นำเข้าต่างประเทศ โดย กษ. พณ. ร่วมกับ กระทรวงสาธารณสุข (สธ.) กระทรวงอุตสาหกรรม (อก.) สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (ส.อ.ท.) ได้มีการประชุมหารือ เพื่อจัดทำเป็น Certificate of Covid - ๑๙ Free ของไทย ซึ่งจะรวมเอกสารรับรองสินค้าเกษตรเป็นชุดเดียว เช่น GMP GAP Halal อย. และอื่น ๆ เพื่อให้ประทศคู่ค้าเกิดความมั่นใจ โดยให้สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศประจำกรุงปักกิ่ง ประเทศจีน ทราบการขับเคลื่อนดังกล่าว เพื่อให้ประเทศจีนเกิดความมั่นใจในสินค้าเกษตรของประเทศไทย

๔) การหารือ IUU ภาคการประมง

๕) การขับเคลื่อนโครงการความร่วมมือทำงานใกล้ชิด (FAO Hand in Hand Initiative) ได้หารือความร่วมมือระหว่างไทยกับ FAO โดยประเทศไทยจะช่วยเหลือประเทศด้อยพัฒนาที่ทาง FAO มีส่วนร่วมในการหารือกำหนดเป้าหมายให้ โดยเฉพาะการประมงเพาะเลี้ยง เพื่อขยายบทบาทการเป็น Global Food Country ซึ่งจะส่งผลต่อการส่งออกสินค้าและการขยายตลาดสินค้าเกษตร

๗. การประชุมความร่วมมือระหว่างกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กับสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

๑) แนวทางการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมเกษตรอาหารในภูมิภาคภายใต้แนวคิด ๑ นิคมอุตสาหกรรมเกษตรอาหาร ๑ กลุ่มจังหวัด โดยจะเร่งรัดดำเนินการภายใต้ความร่วมมือกับภาครัฐ และสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย เพื่อกระจายนิคมอุตสาหกรรมเกษตรอาหารไปยังทุกภูมิภาค ซึ่งจะทำให้เกษตรกรที่อยู่ในกลุ่มจังหวัดมีช่องทางที่จะผลิตสินค้าได้ตรงกับศักยภาพ และขายสินค้าได้ตรงกับความต้องการของแต่ละกลุ่มจังหวัด

๒) การแต่งตั้งคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปอุตสาหกรรมเกษตรอาหาร โดยทาบทามนายยงวุฒิ เสาวพฤกษ์ อดีตผู้อำนวยการสถาบันอาหาร เป็นประธานอนุกรรมการ

๓) การแต่งตั้งคณะอนุกรรมการส่งเสริมการลงทุนอุตสาหกรรมเกษตร โดยทาบทาม ดร.กนก อภิรดี อดีตประธานธนาคารเอสเอ็มอี และผู้อำนวยการใหญ่การบินไทย เป็นประธานอนุกรรมการ

ในการนี้ ให้ฝ่ายเลขานุการฯ ประสาน กนผ. เพื่อนำผลสรุปการประชุมคณะกรรมการความร่วมมือระหว่างกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (กรกอ.) มานำเสนอในการประชุมครั้งต่อไปโดยสังเขป

๘. คณะกรรมการพัฒนาและบริหารจัดการผลไม้ (Fruit Board) เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายเทคโนโลยี ๔.๐ ซึ่งเริ่มตั้งแต่ต้นน้ำ คือ ๑) การผลิต การเพิ่มผลผลผิต การลดต้นทุน การใช้เทคโนโลยี เพื่อสร้างความปลอดภัยทางอาหารและเกษตร ให้กับสินค้าและเกษตรกร ๒) ระบบการตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability) ๓) ระบบ QR Code เพื่อเป็นการสร้างความเชื่อมั่น

ในการนี้ การดำเนินการภายใต้แผนปฏิบัติการที่มีปฏิทินผลผลิตอย่างเป็นระบบ และการทำงานแบบเชิงโครงสร้างระบบจะดำเนินการได้อย่างยั่งยืนและสามารถวิจัยพัฒนาต่อยอดได้ ดังนั้น การสร้าง Mind Set ให้กับภาครัฐ ภาคเอกชน ทั้งในต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการสร้างมาตรฐานสินค้าเกษตร จะต้องใช้เทคโนโลยีและวิทยาการ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขัน ก่อให้เกิดรายได้ที่มั่นคงยั่งยืนต่อเกษตรกร

๙. การจัดประชุม

มอบหมายฝ่ายเลขานุการฯ จัดประชุมหารือ (Consultative Meeting) ร่วมกับองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชนที่ดำเนินการเรื่องการลงทุน Innovation ทั้งในส่วนของบริษัทเอกชน ธนาคารที่มี Innovation fund และสถาบันภาครัฐที่ให้ทุนวิจัย รวมถึงผู้แทนทางด้านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยให้ประธานทุกคณะภายใต้คณะกรรมการขับเคลื่อนเทคโนโลยี ๔.๐ และคณะกรรมการบริหารศูนย์เทคโนโลยีเกษตรและนวัตกรรม ผ่านระบบการประชุมทางไกล Application Zoom เพื่อสร้างแกนของการต่อยอดการวิจัยพัฒนาไปสู่นวัตกรรมเชิงพาณิชย์

มติที่ประชุม

รับทราบ และฝ่ายเลขานุการฯ ดำเนินการตามข้อสังเกต

ระเบียบวาระที่ ๒ เรื่องรับรองรายงานการประชุม ครั้งที่ ๑๒/๒๕๖๓ วันจันทร์ที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๓

ฝ่ายเลขานุการฯ กล่าวรายงานสรุปผลการประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายเทคโนโลยีเกษตร ๔.๐ ครั้งที่ ๑๒/๒๕๖๓ ให้ที่ประชุมพิจารณา

มติที่ประชุม

รับรองรายงานการประชุม ครั้งที่ ๑๒/๒๕๖๓ วันจันทร์ที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๓

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องติดตามผลการดำเนินงาน

๓.๑ ผลการดำเนินงานคณะอนุกรรมการขับเคลื่อน Big Data และ Gov Tech ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๑. การดำเนินงานด้าน GovTech

ประเด็นที่ ๑ การดำเนินการงานแพลตฟอร์มดิจิทัลกลาง (Citizen Service Platform) สำหรับประชาชน

http://mis.oae.go.th/rservice

ได้พัฒนาระบบเพิ่มเติมระดับหนึ่ง แต่จากการนำเข้าข้อมูลในระบบเพื่อบริการประชาชน พบว่าขั้นตอนการเข้าดูรายละเอียดการขึ้นทะเบียนหรือจดทะเบียนเพื่อขอเป็นผู้ประกอบการ ยังมีข้อจำกัด เนื่องจากในส่วนที่เป็นการให้บริการจะเป็น Back Office และต้องให้เจ้าหน้าที่เป็นผู้ดำเนินงาน

ทั้งนี้ ฝ่ายเลขานุการฯ ขอเสนอให้แต่ละหน่วยงานทำการ Link ข้อมูลเกี่ยวกับคำอธิบายการเข้าใช้บริการระบบเพิ่มเติม นอกเหนือจากการ Link เข้าสู่แบบฟอร์มการขึ้นทะเบียนหรือแบบฟอร์มต่าง ๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อเกษตรกรที่เข้าสู่การใช้แพลตฟอร์ม และเข้าใจถึงการใช้ประโยชน์จากแพลตฟอร์ม มีความเชื่อมโยงกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างไร

ประเด็นที่ ๒ การเชื่อมโยงข้อมูลกับศูนย์AIC

ปัจจุบันได้รวบรวมองค์ความรู้ นวัตกรรม ให้มีข้อมูลที่มีความสอดคล้องสามารถนำมาใช้ระบบการให้บริการดังกล่าวได้ โดยมีผู้ตอบมาแล้ว ๔๐ จังหวัด รวมทั้งหมด ๑๒๓ องค์ความรู้ จำแนกได้ดังนี้ ๑) จากศูนย์ AIC จำนวน ๑๐๙ องค์ความรู้ ๒) จากศูนย์ตวามเป็นเลิศ จำนวน ๑๔ องค์ความรู้ และขณะนี้ อยู่ระหว่างการพัฒนาระบบนำเสนอ เพื่อให้สามารถช่วยในการสืบค้นข้อมูลได้

มหาวิทยาลัย / สถาบันการศึกษา	จังหวัด	ศูนย์ความเป็นเลิศเฉพาะด้าน	สาขาความเป็นเลิศ	ผู้ประสานงาน	เบอร์โทรศัพท์	รายละเอียดโครงการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย	นครศรีธรรมราช	ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยี	ปาล์มน้ำมัน	อ.ดร.สุพร ฤทธิภักดี	089-8975542	รายละเอียด
มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต	ภูเก็ต	ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยี	สับปะรดภูเก็ต	นายประเสริฐ จริยะเลอพงษ์	086-9491123	รายละเอียด
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	สุราษฎร์ธานี	ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยี	การประยุกต์ใช้ Digital technology ด้านการเพาะปลูก	ดร.ณัฐพล บุญนำ	084-645-2293	รายละเอียด

โดยข้อมูลจาก ๔๐ จังหวัด สามารถจำแนกองค์ความรู้ได้ดังนี้

๑) การจำแนกองค์ความรู้ ตามผลงานที่สนับสนุนกิจกรรมเกษตร แบ่งเป็น

- องค์ความรู้/นวัตกรรม/ผลงาน ที่สนับสนุนด้านพืช จำนวน ๘๙ องค์ความรู้
- องค์ความรู้/นวัตกรรม/ผลงาน ที่สนับสนุนด้านปศุสัตว์ จำนวน ๒๒ องค์ความรู้
- องค์ความรู้/นวัตกรรม/ผลงาน ที่สนับสนุนด้านประมง จำนวน ๒๗ องค์ความรู้
- องค์ความรู้/นวัตกรรม/ผลงาน ที่สนับสนุนด้านอื่น ๆ จำนวน ๓๔ องค์ความรู้

๒) การจำแนกองค์ความรู้ ตามกลุ่มผู้ใช้บริการ

- องค์ความรู้/นวัตกรรม/ผลงาน ที่สนับสนุนกลุ่มเกษตรกร จำนวน ๑๐๒ องค์ความรู้
- องค์ความรู้/นวัตกรรม/ผลงาน ที่สนับสนุนกลุ่มผู้ประกอบการ จำนวน ๘๖ องค์ความรู้
- องค์ความรู้/นวัตกรรม/ผลงาน ที่สนับสนุนกลุ่มชาวต่างชาติ จำนวน ๒๑ องค์ความรู้
- องค์ความรู้/นวัตกรรม/ผลงาน ที่สนับสนุนกลุ่มนักวิชาการ/นักวิจัย จำนวน ๗๓ องค์ความรู้
- องค์ความรู้/นวัตกรรม/ผลงาน ที่สนับสนุนกลุ่มอื่น ๆ จำนวน ๒๐ องค์ความรู้

๓) การจำแนกองค์ความรู้ ตามช่วงวัฏจักรการทำการเกษตร

- องค์ความรู้/นวัตกรรม/ผลงาน ที่สนับสนุนการวางแผน การผลิต จำนวน ๖๒ องค์ความรู้
- องค์ความรู้/นวัตกรรม/ผลงาน ที่สนับสนุนการหาปัจจัยการผลิต จำนวน ๓๙ องค์ความรู้
- องค์ความรู้/นวัตกรรม/ผลงาน ที่สนับสนุนการเพาะปลูก เลี้ยงสัตว์ ดูแลรักษา จำนวน ๖๕ องค์ความรู้
- องค์ความรู้/นวัตกรรม/ผลงาน ที่สนับสนุนการเก็บเกี่ยว จำนวน ๒๙ องค์ความรู้
- องค์ความรู้/นวัตกรรม/ผลงาน ที่สนับสนุนการแปรรูป การเพิ่มมูลค่า จำนวน ๖๖ องค์ความรู้
- องค์ความรู้/นวัตกรรม/ผลงาน ที่สนับสนุนการตลาด การจำหน่าย จำนวน ๓๕ องค์ความรู้

๒. การดำเนินงานด้าน Big Data

- โครงการพัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัลของรัฐ โดยศูนย์ข้อมูลเกษตรแห่งชาติ

ข้อมูลขนาดใหญ่ที่มีความจำเป็น

เพื่อให้ข้อมูล Big Data ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีความครบถ้วน ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ สำหรับใช้ในการบริหาร จัดการ และการ วางแผนด้านการเกษตรแบบครบวงจร โดยภาคเอกชน ประชาชน และเกษตรกร สามารถเข้าถึงระบบการให้บริการและนำข้อมูลไปใช้ในการตัดสินใจการผลิต จนถึงการตลาดได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว นำไปสู่ระบบฐานข้อมูลการเกษตรแห่งชาติ

การนำ Big data เกษตรอัจฉริยะ ไปใช้ประโยชน์

- แผนที่ภูมิศาสตร์สารสนเทศการโซนนิ่งพืชเศรษฐกิจหลัก
- โมเดลพยากรณ์ราคาและผลผลิต อัตโนมัติ
- โมเดลเตือนภัยเศรษฐกิจจากภัยธรรมชาติ (แล้ง/ท่วม) อัตโนมัติ
- โมเดล/โปรแกรมแนะนำการปลูกพืช การใส่ปุ๋ย เพื่อเพิ่มผลผลิต
- Dashboard ปฏิทินผลผลิตสินค้าเกษตรระดับตำบลเพื่อความมั่นคงด้านอาหาร
- ระบบสนับสนุนการตัดสินใจ เสนอแนะนโยบาย มาตรการทางการเกษตร

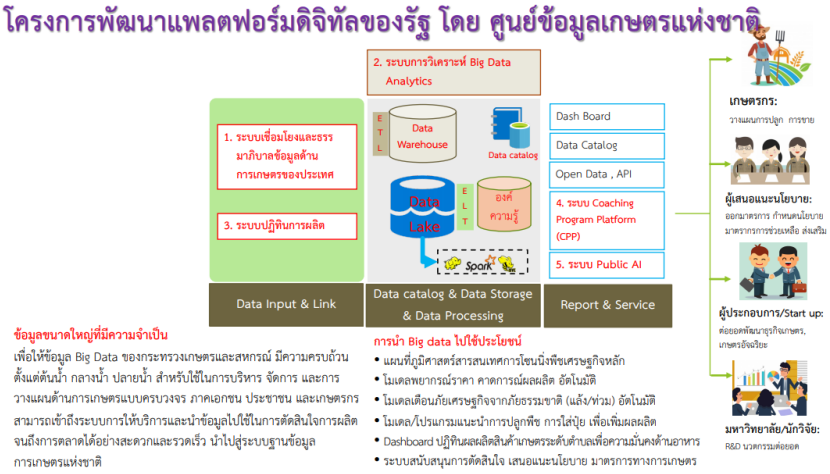

โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จะมีการพัฒนาระบบ ๕ ระบบ ภายใต้โครงการพัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัลของรัฐ ดังนี้

๑) ระบบเชื่อมโยงและธรรมาภิบาลข้อมูลด้านการเกษตรของประเทศ

จัดหาเครื่องมือ และทำการเชื่อมโยงข้อมูลจากหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งที่มีโครงสร้าง และไม่มีโครงสร้าง และทำการ Cleansing ข้อมูลเพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์ร่วมกันได้ ตลอดจนการวางเป้าหมายในการจัดทำฐานข้อมูล Data set, Data mart รวมถึงจัดทำระบบรายงานในมิติต่าง ๆ และเปิดให้บริการ Data catalog, Open Data และ API

๒) พัฒนาระบบการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการเกษตรของประเทศ

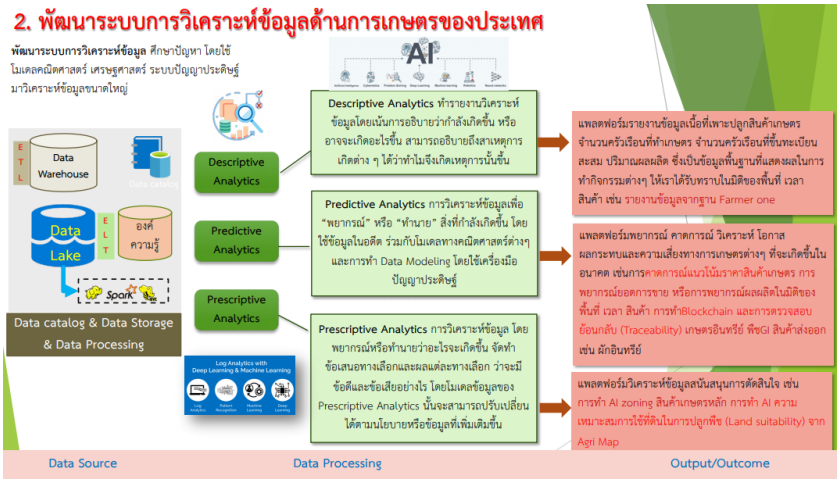

การพัฒนาระบบการวิเคราะห์ข้อมูล ศึกษาปัญหา โดยใช้โมเดลคณิตศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ ระบบปัญญาประดิษฐ์ มาวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ ได้แก่ ๑) Descriptive Analytics การทำรายงานวิเคราะห์ข้อมูลเพื่ออธิบายถึงสาเหตุการเกิดต่าง ๆ ๒) Predictive Analytics การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อพยากรณ์ หรือทำนาย โดยใช้ข้อมูลในอดีต ร่วมกับโมเดลทางคณิตศาสตร์ตาง ๆ และการทำ Data Modeling โดยใช้เครื่องมือปัญญาประดิษฐ์ ๓) Prescriptive Analytics การวิเคราะห์ข้อมูลโดยพยากรณ์หรือทำนาย และจัดทำข้อเสนอทางเลือกและผลแต่ละทางเลือก โดยโมเดลข้อมูลของ Prescriptive Analytics สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามนโยบายหรือข้อมูลที่เพิ่มเติมขึ้น

๓) พัฒนาระบบปฏิทินการผลิตสินค้าเกษตรเพื่อความมั่นคงด้านอาหาร

เป็นการดำเนินงานปฏิทินการผลิตสินค้าเกษตรระดับจังหวัด เพื่อพิจารณาเกี่ยวกับความมั่นคงด้านอาหารว่าในแต่ละจังหวัดมีช่วงการผลิต ปริมาณผลผลิต ร้อยละผลผลิต ที่เกิดขึ้นเป็นรายเดือนของสินค้าเกษตรที่สำคัญ การกระจายสินค้าเกษตรในพื้นที่ระดับตำบล อำเภอ จังหวัด ซึ่งจะเป็นข้อมูลที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนการผลิต และบริหารจัดการผลผลิตในภาพรวมของประเทศ การวางแผนการกระจายสินค้า ซึ่ง สศก. มีการดำเนินปฏิทินการผลิตสินค้าเกษตรที่เป็นสินค้าเศรษฐกิจ ประมาณ ๕๐ สินค้า

ทั้งนี้ ตามมิติแผนแม่บทด้านการเกษตรจะมีสินค้าอัตลักษณ์ สินค้าพื้นเมือง สินค้า GI ซึ่งในมิติความมั่นคงด้านอาหารจะเชื่อมโยงกับสินค้าเกษตรที่เป็นอาหารเชิงท้องถิ่น ดังนั้น จะมีการดำเนินงานปฏิทินการผลิตสินค้าเกษตรที่เป็นอาหารท้องถิ่นที่มีในแต่ละจังหวัดในพื้นที่ระดับอำเภอ ตำบล ว่าแต่ละจังหวัดมีสินค้าเกษตรที่เป็นอาหารประเภทใดบ้าง โดยจำแนกตามธงโภชนาการ และสามารถพัฒนาต่อยอดในเรื่องของการบริหารเชิง Demand Supply ต่อไปได้

๔) พัฒนาระบบแพลตฟอร์มแนะนำด้านการเกษตร Coaching Program สำหรับเกษตรกรและผู้สนใจ

เป็นการถอดองค์ความรู้จากปราชญ์เกษตร/ผู้เชี่ยวชาญ/ผลงานวิชาการ ทั้งในรูปแบบที่มีโครงสร้าง และไม่มีโครงสร้าง และบางองค์ความรู้จะเป็นองค์ความรู้ท้องถิ่น ซึ่งจะมีการพิสูจน์เกี่ยวกับองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องในด้านเทคโนโลยีการเกษตร ทั้งนี้ เมื่อมีการพิสูจน์และรับรององค์ความรู้แล้ว จะมีการพัฒนาแพลตฟอร์มเพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับเกษตรกร ที่ใช้ตัดสินใจในการทำกิจกรรมทางการเกษตร และสามารถให้คำแนะนำการบริหารจัดการทางการเกษตรต่อเกษตรกรได้ โดยใช้ข้อมูลจากระบบการวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ในโครงการฯ ช่วย Coaching เกษตรกรตั้งแต่ต้นน้ำ ได้แก่ การผลิต ไปตลอดจนปลายน้ำ ได้แก่ การจำหน่าย

๕) พัฒนาระบบ PUBLIC AI สำหรับเกษตรกรและผู้สนใจ

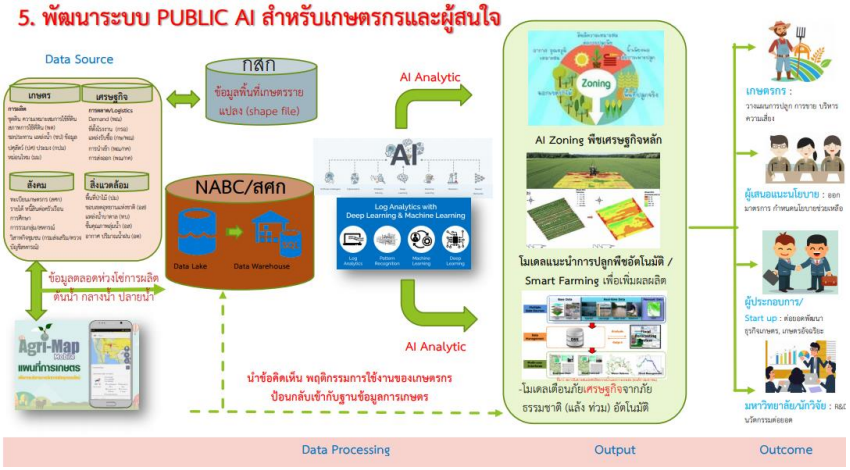

เป็นการใช้ AI ในการทำ Zoning ของพืชเศรษฐกิจหลัก โดยมีโมเดลแนะนำการปลูกพืชอัตโนมัติ/Smart Farming เพื่อเพิ่มผลผลิต และโมเดลเตือนภัยเศรษฐกิจจากภัยธรรมชาติ (แล้ง/ท่วม) อัตโนมัติ เพื่อเป็นการรองรับและเตือนภัยให้กับผู้ผลิตภาคการเกษตร

ในการนี้ ตาม Timeline การดำเนินการ GovTech มีการดำเนินงานเป็นไปตามแผนที่กำหนด สำหรับ Timeline การดำเนินการ Big Data ทั้ง ๕ ระบบ คาดว่าจะแล้วเสร็จในเดือนกันยายน ๒๕๖๔ ทั้งนี้ อาจจะมีความล่าช้าในเรื่องการจัดซื้อจัดจ้าง จึงขอปรับ Timeline เพื่อขยายเวลาการดำเนินงาน ประมาณ ๑ - ๒ เดือน

ประธานให้ข้อคิดเห็นดังนี้

ให้ดำเนินการจัดทำกรอบระยะเวลาการดำเนินงานมาประกอบในเอกสารการประชุม เพื่อทราบความก้าวหน้าในการดำเนินงาน

ข้อคิดเห็นที่ประชุม

๑. ให้จัดทำแผนปฏิบัติการดำเนินงาน เพื่อให้ทราบว่า จะเห็นผลการดำเนินงานภายในระยะเวลาเท่าไหร่ และจะได้ผลลัพธ์ใดบ้าง

๒. สศก. จะเป็นหน่วยงานที่ดำเนินการขับเคลื่อน+ในเรื่องโมเดลแนะนำการปลูกพืชอัตโนมัติ/Smart Farming เพื่อเพิ่มผลผลิตหรือไม่ เนื่องจากรายละเอียดงานจะทับซ้อนกับงานของคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเกษตรอัจฉริยะ เนื่องจากทำแพลตฟอร์มด้าน Analytics ของโมเดลพืชแต่ละส่วน ทั้งนี้ ฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมการฯ ชี้แจงว่า สศก. จะดำเนินการในภาพใหญ่ และเน้นเฉพาะพืชเศรษฐกิจหลัก ๕ ชนิด โดยคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเกษตรอัจฉริยะ สามารถนำไปพัฒนาต่อยอดได้ และในช่วงของการพัฒนาระบบ PUBLIC AI สำหรับเกษตรกรและ

ผู้สนใจ โดยอาจจะหารือร่วมกับคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเกษตรอัจฉริยะเกี่ยวกับการพัฒนาระบบ เพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์ร่วมกันได้

มติที่ประชุม

รับทราบผลการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการขับเคลื่อน Big Data และ Gov Tech และมอบหมายฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมการขับเคลื่อน Big Data และ Gov Tech พิจารณาดำเนินการตามสังเกต

๓.๒ ผลการดำเนินงานคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเกษตรอัจฉริยะของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ความก้าวหน้าการดำเนินงาน ประจำเดือนมกราคม ๒๕๖๔ มีดังนี้

๑. ขับเคลื่อนการจัดทำห้องเรียนเกษตรอัจฉริยะออนไลน์ โดยแบ่งการดำเนินงานออกเป็น ๒ รูปแบบ คือ

๑) การจัดทำคลิปด้านเกษตรอัจฉริยะ เพื่อโพสต์ในช่องทางออนไลน์ เช่น Facebook และ Line เป็นต้น คาดว่าจะดำเนินการภายในต้นเดือนมกราคม ๒๕๖๔

๒) การจัดทำห้องเรียนเกษตรอัจฉริยะออนไลน์ คาดว่าจะดำเนินการภายในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ขณะนี้ อยู่ระหว่างการประสานงานกับ กนท. และศูนย์ AIC เพื่อจัดทำตารางการนำเสนอของห้องเรียนออนไลน์ โดยโครงการจัดทำ Quick win ด้านเกษตรอัจฉริยะของ AIC ได้แก่

- การแก้ปัญหาเกี่ยวกับระบบสืบพันธุ์ในแม่โคนม โดยการใช้เทคโนโลยีช่วยระบบสืบพันธุ์
- การป้องกันกำจัดแมลง/สมุนไพร/แลกเปลี่ยนงานวิจัย
- แลกเปลี่ยนงานวิจัย
- การเลี้ยงปลาระบบไบโอฟลอค

๒. การขับเคลื่อนโครงการพัฒนาเทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะ ปีงบประมาณ ๒๕๖๔ : โครงการการประยุกต์ใช้ smart sensors และ IoTs ในการผลิตทุเรียน (กรมวิชาการเกษตร)

วัตถุประสงค์ของโครงการ

๑. เพื่อประยุกต์ใช้ Smart Sensors และ IoTs ในการผลิตพืชทุเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. เพื่อสร้างแปลงต้นแบบการใช้ Smart Sensors และ IoTs ในการผลิตทุเรียน

๓. เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะในการผลิตทุเรียนให้กับเกษตรและ นักวิชาการ

๔. เพื่อขยายผลการใช้เทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะสู่เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร หรือเกษตรแปลงใหญ่

กิจกรรม

๑. แปลงต้นแบบการใช้ Smart Sensors และ IoTs ในการผลิตทุเรียน

๒. การพัฒนา IoT Platform สำหรับแปลงต้นแบบการใช้ Smart Sensors และ IoTs ในการผลิตพืช

๓. การพัฒนา dashboard สำหรับการผลิตทุเรียน

๔. การ validate การพยากรณ์การตกของฝนกับพื้นที่จริง เพื่อการทำเกษตรอัจฉริยะ

๕. การจัดทำแผนที่การเข้าทำลายของไรแดงแอฟริกันในทุเรียน และทดสอบการฉีดพ่นสารป้องกันกำจัดศัตรูพืชด้วยอากาศยานไร้คนขับ

ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ

- แปลงต้นแบบการใช้ Smart Sensors และ IoTs ในการผลิตทุเรียน จำนวน ๒ แปลง พื้นที่ ๔๕ ไร่
- IoT Platform สำหรับแปลงต้นแบบการใช้ Smart Sensors และ IoTs ในการผลิตพืช (ทุเรียน) จำนวน ๑ แพลตฟอร์ม
- เกษตรกร นักวิจัย ที่ผ่านการเสวนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เรื่อง Smart Sensors และ IoTs ในการผลิตทุเรียน จำนวน ๒๐๐ คน

ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ

- ลดจำนวนการใช้แรงงานไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๐
- ลดการใช้ปัจจัยการผลิตพืชไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๐
- เพิ่มผลผลิต/การเจริญเติบโตของพืชไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐
- ประหยัดเวลาการทำงานไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๐

ผลผลิต (Output)

- เพื่อประยุกต์ใช้ Smart Sensors และ IoTs ในการผลิตทุเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- เพื่อสร้างแปลงต้นแบบการใช้ Smart Sensors และ IoTs ในการผลิตทุเรียน
- เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะในการผลิตพืชให้กับเกษตรกรและนักวิชาการ

ผลลัพธ์ (Outcome)

- แปลงต้นแบบการใช้ Smart Sensors และ IoTs ในการผลิตทุเรียน จำนวน ๒ แปลง
- IoT Platform สำหรับแปลงต้นแบบการใช้ Smart Sensors และ IoTs ในการผลิตพืช (ทุเรียน) จำนวน ๑ แพลตฟอร์ม
- dashboard สำหรับการผลิตทุเรียน
- ข้อมูลความสัมพันธ์ของการเข้าทำลายของไรแดงแอฟริกันกับภาพถ่ายจากอากาศยานไร้คนขับในทุเรียน
- ข้อมูลการ validate การพยากรณ์การตกของฝนกับพื้นที่จริง เพื่อการทำเกษตรอัจฉริยะ

โดยได้มีการลงสำรวจพื้นที่ เพื่อออกแบบระบบ และวางแผนการติดตั้ง sensors ซึ่ง sensors ทางการเกษตรทุกตัวจะต้องมีการสอบเทียบ (calibrate) ว่า เซนเซอร์วัดความชื้นดินที่อ่านได้ เทียบกับการตรวจสอบด้วยการอบดิน ให้ค่าความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันหรือไม่ เพื่อให้เกิดความแม่นยำในการดำเนินงาน

๓. ขับเคลื่อนการดำเนินงาน กับ บริษัท ล็อกซเล่ย์ จำกัด (มหาชน)

ดำเนินการขับเคลื่อนภายใต้ MOU ระหว่างกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กับ บริษัท ล็อกซเล่ย์ จำกัด (มหาชน) ในปี ๒๕๖๔ นั้น ขณะนี้อยู่ระหว่างการประสานรายละเอียดการดำเนินงาน การกำหนดพื้นที่ดำเนินงานของโครงการ และการประสานงานเพื่อคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วม

หลักการดำเนินงาน	ขอบเขตการดำเนินโครงการ
- เทคโนโลยี การเก็บข้อมูลและสังเกตการณ์ parameter พื้นฐานทางการเกษตร สภาพแวดล้อม และอุตุนิยมวิทยา เพื่อพัฒนาเครื่องมือในการคาดการณ์	- ติดตั้งอุปกรณ์ Automated Weather Stations (AWS) – รุ่น IMT200 ประมาณ ๙๐ เครื่อง ในพื้นที่โครงการจังหวัดสุพรรณบุรี โดยประมาณการติดตั้ง

หลักการดำเนินงาน	ขอบเขตการดำเนินโครงการ
สภาพอากาศและโรคพืช เพื่อให้คำแนะนำแก่เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ **- การฝึกอบรมให้ความรู้** การฝึกอบรม Digital Farm Advisor (DFAs) เพื่อให้สามารถเข้าใจและนำข้อมูลไปใช้ในการให้คำแนะนำทางการเกษตรให้กับเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ	๑ เครื่อง ต่อพื้นที่ ๑๒๐ - ๒๐๐ ไร่ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่แม่นยำและสามารถครอบคลุมพื้นที่จำนวนมาก - จัดการฝึกอบรม Digital Farm Advisor (DFA) จำนวน ๒๐ - ๓๐ คน เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่เกษตรกร จำนวน ๕๐ - ๑๐๐ คน

ข้อเสนอที่ประชุม

เพื่อทราบการดำเนินงานของอนุกรรมการขับเคลื่อนเกษตรอัจฉริยะ

ประธานให้ข้อเสนอแนะดังนี้

๑. ศูนย์ AIC มีการวิจัยและพัฒนาเครื่องตรวจวัดความสุก โดยให้กรมวิชาการเกษตร และสวพ.๖ พิจารณาต่อไป

๒. ให้ฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมการฯ ประสานฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการ Fruit Board เพื่อนำเสนอโครงการ การประยุกต์ใช้ smart sensors และ IoTs ในการผลิตทุเรียนในที่ประชุมคณะกรรมการ Fruit Board

ข้อคิดเห็นที่ประชุม

๑. การดำเนินการประยุกต์ใช้ smart sensors และ IoTs ในการผลิตทุเรียน ครอบคลุมถึงอุปกรณ์การตรวจวัดระดับความสุกของทุเรียนในช่วงปลายทางหรือไม่ โดยผู้ช่วยเลขานุการคณะอนุกรรมการฯ ชี้แจงว่า ในส่วนของโครงการยังไม่ครอบคลุมถึงการตรวจวัดระดับความสุกของทุเรียน โดยขณะนี้ กรมวิชาการเกษตรได้ทำงานวิจัยการตรวจวัดระดับความสุกของทุเรียน ตลอดจนสำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๖ (สวพ.๖) ได้ทำงานวิจัยเกี่ยวกับการตรวจวัดระดับความสุกของทุเรียน ร่วมกับภาคเอกชน และภาคการศึกษา เช่นกัน

๒. กรมวิชาการเกษตร ทำการวิจัยเกี่ยวกับเครื่องวัดความสุกแก่ของทุเรียน มาแล้ว ๔- ๕ ปี จึงขอเสนอให้กรมวิชาการเกษตร เริ่มทำการทดลองงานวิจัยดังกล่าว

มติที่ประชุม

รับทราบผลการดำเนินงานของอนุกรรมการขับเคลื่อนเกษตรอัจฉริยะ และมอบหมายฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเกษตรอัจฉริยะ และกรมวิชาการเกษตร ดำเนินการตามข้อสังเกต

๓.๓ ผลการดำเนินงานคณะอนุกรรมการขับเคลื่อน E-Commerce ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๑. โครงการ Local Hero

มีการรับสมัครตัวแทนจากศูนย์ AIC ทุกจังหวัดเรียบร้อยแล้ว ขณะนี้ อยู่ระหว่างรวบรวมรายชื่อ และแบ่งกลุ่ม เพื่อจัดทำแบบสอบถาม และออกแบบหลักสูตร โดยมีระยะเวลาดำเนินโครงการ ประมาณ ๔ เดือน

๒. โครงการพรีออเดอร์ผลไม้ผ่านช่องทางออนไลน์

เข้าร่วมประชุมกับ กสก. กสส. และไปรษณีย์ไทยดิสทริบิวชั่น เพื่อหาแนวทางในการดำเนินการ ซึ่งอยู่ระหว่างการประสานกับเกษตรกรผลไม้ภาคตะวันออก และจะให้เกษตรกรฯ เข้ารับฟังวิธีการขายจากไปรษณีย์ไทยฯ ในวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ โดยมีระยะเวลาดำเนินโครงการภายใน ๒ สัปดาห์ (หลังจากวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔)

๓. โครงการช่วยขายสินค้าประมง

เข้าร่วมประชุมกับคณะทำงานโครงการส่งเสริมและพัฒนาการกระจายสินค้าประมงจากผู้ผลิตถึงผู้บริโภค และดำเนินการร่วมกับกรมประมงคัดเลือกเกษตรกร เพื่อเข้าร่วมโครงการดังกล่าว ซึ่งได้เริ่มดำเนินโครงการฯ เมื่อวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๖๔ และกำหนดให้มีการ Live สด เพื่อขายสินค้า ประมาณ ๓ ราย/สัปดาห์

๔. โครงการช่วยขายสินค้าเกษตรผ่าน E-Commerce Platform ของไทย

ได้ร่วมประชุมกับกรมส่งเสริมการเกษตร (กสก.) และอยู่ระหว่างการนำเสนอโครงการฯ ให้กับผู้บริหาร กสก. พิจารณา

ประธานให้ข้อคิดเห็นดังนี้

ให้ฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมการ E-Commerce ประสานฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการ Fruit Board เพื่อนำเสนอโครงการพรีออเดอร์ผลไม้ผ่านช่องทางออนไลน์ ในที่ประชุมคณะกรรมการ Fruit Board

มติที่ประชุม

รับทราบความก้าวหน้าการขับเคลื่อนการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการ E-Commerce และมอบหมายฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมการ E-Commerce ดำเนินการตามข้อสังเกต

๓.๔ ผลการดำเนินงานคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนธุรกิจเกษตร (Agribusiness) ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

แนวทางการดำเนินงานในปี ๒๕๖๔

๑. การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับผู้ประกอบการ โดยเป็นการดำเนินงานต่อเนื่องจากปี ๒๕๖๓ ซึ่งมี ๘ เป้าหมายที่ต้องการดำเนินงานต่อเนื่องจากปี ๒๕๖๓ โดยขับเคลื่อนร่วมกับหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ทั้งภายในคณะทำงาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการผลักดันการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่สู่เกษตรกร เพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับผลผลิตสินค้าทางการเกษตร เพิ่มรายได้ให้เกษตรกร และสร้างความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น

ในการนี้ ขอความร่วมมือจากศูนย์ AIC ๗๗ จังหวัด ที่สามารถให้พื้นที่สำหรับให้เกษตรกร ผู้นำชุมชน เข้ามารับรู้ข้อมูล โดยทีมงานจะลงพื้นแต่ละจังหวัดเพื่อส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี และอบรมการใช้ Application ในการให้ข้อมูลสภาพอากาศ สำหรับเป็นข้อมูลเพื่อช่วยในการตัดสินใจของเกษตรกรและลดความเสี่ยงในการเพาะปลูก

๒. การให้องค์ความรู้ทางด้านการเงิน การบัญชี เป็นการต่อยอดการดำเนินงาน “โครงการโอกาสลอยมาแล้ว” ร่วมกับตลาดหลักทรัพย์ โดยการลงพื้นที่เพื่อให้ความรู้ทางด้านการเงิน การธนาคาร การบัญชี เพื่อให้ผู้ประกอบการมีองค์ความรู้ด้านการเงิน และช่องทางในการระดมทุน

๓. มิติการตลาด จะเป็นการดำเนินการขับเคลื่อนร่วมกับภารกิจของคณะอนุกรรมการขับเคลื่อน E-Commerce ซึ่งในมิติเรื่องของตลาด Application ที่คนไทยทำการค้าขายออนไลน์มากที่สุดคือ Facebook โดยได้มีการประชุมร่วมกันระหว่างคณะอนุกรรมการขับเคลื่อน E-Commerce กลุ่ม Facebook กลุ่ม Line เพื่อหาแนวทางช่วยเหลือในการอำนวยความสะดวกให้กับผู้ประกอบการธุรกิจการเกษตร

๔. มิติความยั่งยืน เกี่ยวข้องกับสินค้าเกษตรปลอดภัย เพื่อสนับสนุนสินค้าเกษตรอินทรีย์ และการใช้หลักศาสตร์พระราชาเพื่อเพิ่มรายได้ในชุมชน ตลอดจนเชื่อมโยงเรื่องเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ที่เน้นการเพิ่มมูลค่าสินค้าและบริการด้วยความคิดสร้างสรรค์ โดยการสร้างอัตลักษณ์ที่สำคัญในการสะท้อนความเป็นตัวตนของชุมชนและท้องถิ่น

๕. โกโก้ พืชเกษตรตัวใหม่ จากการหารือร่วมกับนักธุรกิจชาวเบลเยี่ยมทำช็อคโกแลตในประเทศไทย โดยใช้เทคโนโลยีโนว์ฮาว (Know-how) ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า การเข้าถึงแหล่งโกโก้ในประเทศไทยทำได้ยาก และเกษตรกรไทยควรเข้าใจกลไกทางการตลาดมากขึ้น เพื่อให้มีโอกาสขายได้แพร่หลาย และยินดีที่จะให้ความรู้เกี่ยวกับการแปรรูป การทำการตลาดในประเทศ และต่างประเทศ ตลอดจนการสร้างแบรนด์ ให้กับผู้ประกอบการธุรกิจเกษตรด้านโกโก้

ประธานให้ข้อเสนอแนะดังนี้

๑. ให้ดำเนินการในระดับโครงสร้างระบบ โดยดำเนินงานเชิงโครงสร้างระบบสำหรับการปฏิรูปภาคเกษตร ในการสร้างรูปแบบที่เป็นแพลตฟอร์มทั้งในประเทศและต่างประเทศ ได้แก่ ๑) ศึกษาการสร้างโมเดลธุรกิจในรูปแบบแฟรนไชส์ธุรกิจเกษตร รวมถึงแฟรนไชส์ Street Food ๒) การส่งเสริมธุรกิจเกษตรที่เกี่ยวข้องกับ Future Food เช่น โกโก้ กาแฟ โปรตีนจากพืช/แมลง และ Functional Foods เป็นต้น

๒. คณะกรรมการทั้ง ๓ คณะ ได้แก่ คณะอนุกรรมการขับเคลื่อน E-Commerce คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนธุรกิจเกษตร คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเกษตรอัจฉริยะ ควรหารือร่วมกันเกี่ยวกับการถ่ายทอดองค์ความรู้ทั้งในรูปแบบออนไลน์ และคลาสรูม เพื่อรดำเนินการในรูปแบบของแพลตฟอร์มเดียวกัน และแยกเป็นแต่ละหลักสูตร โดยเน้นการดำเนินการแบบบูรณาการ

มติที่ประชุม

รับทราบความก้าวหน้าการขับเคลื่อนการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการฯ และมอบหมายฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมการฯ ดำเนินการตามข้อสังเกต และนำเสนอในการประชุมครั้งต่อไป

๓.๕ การพัฒนาอุตสาหกรรม และ ผู้ประกอบการเกษตรแปรรูปและอาหาร โดยนายยงวุฒิ เสาวพฤกษ์

ประชาชนในประเทศไทยกว่า ๗,๐๐๐ ล้านคน มีผู้ประกอบการภาคการเกษตรมากกว่า ๔๐๐ ล้านคน เป็นเกษตรกร และในการพัฒนาอุตสาหกรรม ๔.๐ พบว่า ด้าน Food Tech เป็นส่วนที่สำคัญ ที่มีการเชื่อมโยงเกี่ยวกับ Smart Farming และ Functional Food โดยผู้ประกอบการในวงการอุตสาหกรรมอาหาร ๓ กลุ่ม คือ ๑) ผู้ประกอบการรายใหญ่ประมาณ ๕๘๕ ราย ๒) ผู้ประกอบการ SMEs & Micro ประมาณ ๑.๙ แสนราย ๓) ผู้ประกอบการภาคการเกษตร ๕.๙๐๔ ล้านราย โดยอุตสาหกรรมรายใหญ่ ส่วนที่ให้ GDP สามารถ contribute ได้ ๓๓% ภาคการส่งออกสามารถ contribute ได้ ๗๐% ในส่วนของ SMEs & Micro และภาคการเกษตร ร่วมกับภาคการส่งออกสามารถ contribute ได้เพียง ๓๐% สะท้อนให้เห็นว่า มี Low Value Production

โดยอุตสาหกรรมอาหาร เป็นอุตสาหกรรมที่ใหญ่ที่สุด contribute ให้กับ GDP ภาคการผลิต ๒๒% สูงกว่าด้านอิเล็กทรอนิกส์ และออโต้โมบิล โดยอุตสาหกรรมอาหารมีต้นทุนวัตถุดิบ ๘๐% ซึ่งมากกว่า ๙๐% เป็นวัตถุดิบภายในประเทศ ซึ่งมีบทบาทต่ออุตสาหกรรมอาหารไทยและเศรษฐกิจ ในปัจจุบันมีสถานประกอบการ ๑๒๘,๐๐๐ กิจการ (รวมรายย่อย) เป็นสถานประกอบการที่เป็นโรงงานแปรรูป ๘,๐๐๐ กิจการ มีการจ้างงาน

๑.๐๖๖ ล้านคน มี GDP อาหาร ๕.๗% ของ GDP รวม และมีการส่งออกปี ๒๕๖๒ ประมาณ ๑.๐๑๖ ล้านบาท ขณะนี้ ประเทศไทยเป็นประเทศผู้ส่งออกอาหารอันดับที่ ๑๑ ของโลก และอันดับที่ ๒ ของเอเชียรองจากจีน

ในปี ๒๐๑๘ มูลค่าการส่งออก ประมาณ ๑.๐๓๑ ล้านบาท และมูลค่าการนำเข้า ประมาณ .๓๘๕ ล้านบาท มี Trade Balance อยู่ในอันดับ ๕ ของโลก โดยสินค้าที่ส่งออกเป็นสินค้าที่ไม่ได้แปรรูปคือ ข้าว ไก่ น้ำตาลทราย กุ้ง ปลาทูน่าปรุงแต่ง และสินค้าที่นำเข้าจะเป็นสินค้าที่นำมาเป็นวัตถุดิบและสินค้าเพื่อการบริโภค ซึ่งสินค้าที่นำเข้าจะไม่ตรงกับสินค้าส่งออก ในส่วนของสินค้าส่งออกที่เป็น Raw material ประมาณ ๕๓.๘% และสินค้าเพื่อการบริโภค ๔๖.๒% ทั้งนี้ ตลาดส่วนใหญ่อยู่ในเอเชียมากกว่า ๕๐% กลุ่มประเทศ CLMV ประมาณ ๒๐% และกลุ่มอาเซียนประมาณ ๓๐%

กลุ่มสินค้าหลักที่ผลักดันผลผลิตอุตสาหกรรมอาหารในช่วงครึ่งปีแรกของปี ๒๕๖๓ คือ ไก่ เครื่องปรุงรส ปลาทูน่ากระป๋อง และบะหมี่กึ่งสำเร็จรูป ส่วนสินค้าที่ส่งออกลดลง ได้แก่ ข้าว น้ำตาล แป้ง มันสำปะหลัง กุ้ง สับปะรด และมะพร้าว

ตลาดที่ไทยส่งออกได้เพิ่มขึ้นในช่วงครึ่งปีแรก คือ จีน สหรัฐฯ และโอเชียเนีย และตลาดที่ไทยส่งออกลดลง ได้แก่ อาเซียน ญี่ปุ่น สหภาพยุโรป แอฟริกา และตะวันออกกลาง

ปัญหาและอุปสรรคของอุตสาหกรรมอาหารไทย

๑) หน่วยงานที่รับผิดชอบมีกิจกรรมที่ต้องดำเนินงานให้ตรงกับภารกิจทำให้ยากต่อการขยายขอบเขตการดำเนินงาน

๒) งบประมาณ

๓) ผู้ประกอบการมีปัญหาเกี่ยวกับการเข้าถึงแหล่งเงินทุน เทคโนโลยี และตลาด รวมถึงสินค้าแปรรูปที่ส่งออกไม่ตรงกับความต้องการของตลาด

ความเชื่อมโยงของยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์

ความเชื่อมโยงของยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์

SDGs	ประเด็นปฏิรูป สปท.	ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี	แผนพัฒนาฯ ที่ 12	ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์
ประเด็นที่ 2 ขจัดความหิวโหย บรรลุความมั่นคงทางอาหาร ปรับปรุงโภชนาการและสนับสนุนการทำเกษตรกรรมอย่างยั่งยืน	1 : การปฏิรูปการประกันภัยการเกษตร 2 : เศรษฐกิจเพื่อสังคม 3 : การพัฒนากลไกการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำเพื่อความมั่นคงมั่งคั่ง ยั่งยืน	1 : ความมั่นคง 3 : การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน 2 : การสร้างความสามารถในการแข่งขัน 4 : การสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม 5 : การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม 6 : การปรับสมดุลและพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ	3 : การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและการแข่งขันได้อย่างยั่งยืน 4 : การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน	1 : การสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร 2 : การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้า 3: การเพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม 4 : การบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน 5 : การพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ

กรอบยุทธศาสตร์การจัดการด้านอาหารของประเทศไทย ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐)

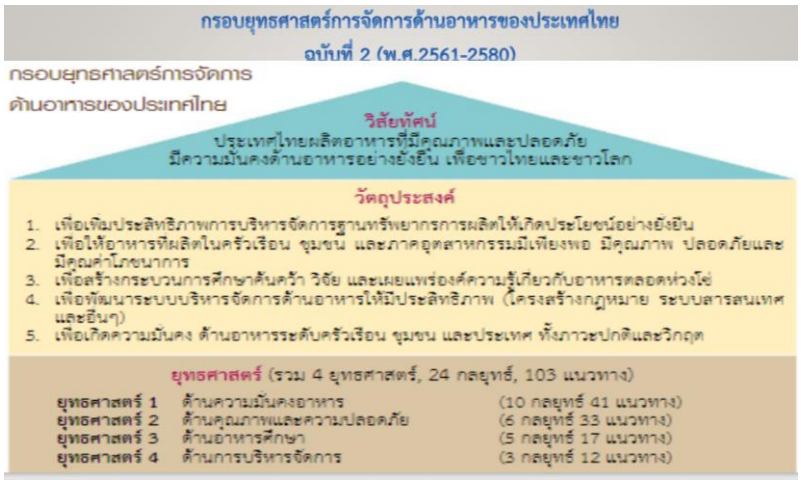

แนวทางปรับตัวของผู้ประกอบการ

๑) นำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตภาคเกษตร การแปรรูปอาหาร และการจำหน่าย

๒) มุ่งเน้นทำการตลาดให้สอดคล้องกับพฤติกรรมของผู้บริโภค

ทั้งนี้ความต้องการของตลาดส่งออก เช่น ตลาดในอเมริกา ยุโรป ออสเตรเลีย ญี่ปุ่น มุ่งเน้นไปที่ Organnic foods, Funtional Foods, Clean foods ในส่วนของยุโรปตะวันออก คือ อินเดีย จีน ลาตินอเมริกา มุ่งเน้นไปที่ Convenience foods ทั้งนี้ การส่งออกส่วนมากจะเป็น Raw material และ GDP ของ SMEs สามารถ Contributed ให้กับประเทศเพียง ๓๕% ซึ่งเป็นมูลค่าที่น้อยมาก ดังนั้น การจะทำให้ประเทศไทยเป็นประเทศผู้ส่งออกอาหารอันดับที่ ๑๐ ของโลก ต้องขายให้ได้ถึง ๒.๕ ล้านล้านบาท และการที่จะทำให้เป็น High Value Product ต้องขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม ซึ่งความสำเร็จในการก้าวข้ามจากอันดับ ๑๑ ขึ้นไปสู่อันดับ ๑๐ ของโลก ประกอบด้วย ๑) การสร้างนักรบอุตสาหกรรมอาหาร ๒) World Food Valley Thailand เป็นตัวที่จะช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าสู่อุตสาหกรรมอาหารด้วยต้นทุนที่ถูกลง ๓) การเข้าถึงตลาดด้วย Global Connection

โดยสิ่งที่จะขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมจะผลักดันให้เกิด Convenience Food มากขึ้น โดยเฉพาะ Future Food ซึ่ง Future Food จะมีมูลค่าจากการแปรรูป Commodity สูงถึง ๔ – ๒๐ เท่า ดังนั้น หากทำการแปรรูป Commodity และ Future Food ในปริมาณที่เท่ากันให้เป็น Future Food จะทำให้ได้ High Value Product ที่สูงขึ้น

มาตรการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร

ได้ตั้งเป้าหมายในการพัฒนาอุตสาหกรรมอาหารของประเทศไว้ให้ “ไทยเป็นศูนย์กลางการผลิตอาหารอนาคตแห่งอาเซียนควบคู่การขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานราก” และมีมาตรการหลักๆ ในการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร ๔ มาตรการหลัก คือ

๑) สร้างนักรบอุตสาหกรรมอาหารพันธุ์ใหม่ (Food Warriors) เพื่อสร้างผู้ประกอบการอาหารรุ่นใหม่ให้เป็น นักรบพันธุ์ใหม่ที่มีนวัตกรรมอาหาร

๒) สร้างนวัตกรรมอาหารอนาคต (Future Food Innovation) โดยนำเอานวัตกรรมมาใช้ในการผลิตและแปรรูปอาหาร โดยผ่านศูนย์ ITC ของกระทรวงอุตสาหกรรม และ Centre of Food Excellence (CoFE) คือ การสร้าง Food Valley โดยภาคเอกชน

๓) สร้างโอกาสทางธุรกิจ (New Marketing Platform) เพื่อสร้างโอกาสทางธุรกิจ ทั้งในและต่างประเทศ ผ่านแพลตฟอร์ม (Platform) ออนไลน์ ซึ่งกำลังมีการขยายตัวเป็นอย่างมากในปัจจุบัน

๔) สร้างปัจจัยพื้นฐานเพื่อเร่งการพัฒนาอุตสาหกรรม (Enabling) เพื่อสร้างปัจจัยให้เอื้อต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมอาหารของไทย และกฎระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตามมาตรการ การพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารจะดึงผู้ผลิตรายใหญ่ (Global Player) เข้ามาเป็น Big Brother มีส่วนร่วมในการพัฒนา ซึ่งจะมีบางส่วนที่มีความเชื่อมโยงกับการลงทุนใน Food Valley โดยภาคเอกชน และการพัฒนา CoFE

ในการนี้ ภาคเอกชนที่ลงทุนพัฒนา Food Valley ต้องกันพื้นที่ไว้ ๒๕% ที่จะต้องเป็นพื้นที่สำหรับพัฒนา Future Food ถึงจะเข้าข่ายได้รับสิทธิประโยชน์ที่กำหนดไว้ ส่วนที่เหลืออีก ๗๕% เป็นอาหารประเภท Ready to Eat หรือ Packaging ก็ได้ และผู้พัฒนา Valley จะต้องยกพื้นที่ ๑% ของพื้นที่ทั้งหมด พร้อมลงทุนในโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) โดยมีโครงสร้างของโรงงาน (Pilot Plant & Rental Plant) โครงสร้างของห้องปฏิบัติการ (Lab) และโครงสร้างของ HRD และศูนย์ข้อมูลต่าง ๆ ที่อยู่ในส่วน HRD เมื่อสร้างเสร็จจะต้องยกให้รัฐซึ่งถือเป็นเงื่อนไขสำคัญ

ส่วนเครื่องจักร หรือเครื่องมือ Lab นั้น ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขที่ได้ตกลงกัน โดยเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ทางด้านภาษี เช่นเคยได้หารือไว้ก่อนหน้านี้ หากมีการลงทุน ๑๐๐ ล้านบาท ให้สามารถนำไปลดหย่อนภาษีได้ ๓๐๐% และสิทธิประโยชน์ที่ Big Brother จากเดิมได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลที่ให้ไว้เพียง ๕ ปี แต่จะขอปรับเป็น ๘ ปี ตั้งแต่เริ่มมีรายได้ และให้ได้รับการลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับกำไรสุทธิที่ได้จากการลงทุนในอัตรา ร้อยละ ๕๐ ของอัตราปกติ เป็นระยะเวลา ๕ ปี นับแต่วันที่กำหนดระยะการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสิ้นสุดลง ซึ่งจะต้องไปหารือกับ BOI อีกครั้งหนึ่ง เมื่อ ครม. อนุมัติมาตรการการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารแล้ว

สิทธิประโยชน์ Big Brother ที่จะได้รับ BOI มี ๓ ส่วน คือ

๑) ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล ๘ ปี นับแต่เริ่มมีรายได้

๒) ได้รับลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลธรรมดาสำหรับการลงทุนในอัตราร้อยละ ๕๐ ของอัตราปกติ เป็นระยะเวลา ๕ ปี นับแต่วันที่กำหนดระยะเวลาการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสิ้นสุดลง

๓) ลดหย่อนภาษี ๓๐๐% สำหรับค่าลงทุนก่อสร้างและพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานของ Center of Food Excellence ที่มี Co-Creation Center ซึ่งส่วนนี้จะเหมือนกับที่ได้รับจากการลงทุนทำวิจัยใน Food Innopolis

การเปลี่ยนแปลงของผู้บริโภค ๔ ด้าน ที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมอาหาร คือ

๑) มีการดูแลสุขภาพเชิงป้องกัน ซึ่งผู้บริโภคต้องการผลิตภัณฑ์อาหารเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีมากขึ้น เพราะต้องการให้ร่างกายแข็งแรง

๒) ช่องทางเข้าถึงผู้บริโภคที่เปลี่ยนไป ทั้งด้านธุรกิจค้าปลีกและร้านอาหาร ช่องทางออนไลน์จะมีบทบาทมากขึ้น (application > website) ร้านขนาดเล็กเป็นทางเลือกในการจับจ่ายเพื่อหลีกเลี่ยงคนจำนวนมากในซุปเปอร์สโตร์ขนาดใหญ่

๓) การเก็บสต็อกอาหารจำเป็นไว้ที่บ้าน โดยการเลือกซื้อผ่านทั้งทางออฟไลน์และออนไลน์ เพื่อสร้างความอบอุ่นใจหากเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉิน

๔) มีการใช้จ่ายอย่างระมัดระวังมากขึ้น โดยเลือกซื้ออาหารที่มีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิต ตัดอาหารที่ไม่จำเป็น หรืออาหารที่มีราคาสูงเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับวิกฤตระลอกใหม่

ทิศทางอุตสาหกรรมอาหารหลังสถานการณ์แพร่ระบาดโควิด ๑๙ ซึ่งมี ๔ ประเด็นหลักที่ภาครัฐจะให้ความสำคัญมากขึ้น คือ

๑) Food Security เช่น Local produce, Self-sufficiency

๒) Traceability ได้แก่ ความสามารถในการตรวจสอบย้อนกลับได้ทุกขั้นตอน และ Cold chain logistic

๓) Sustainability เช่น Food loss/Food waste, Footprint, Vertical farming

๔) Food safety คือ การจัดการมาตรฐานความปลอดภัยในกระบวนการผลิต และมาตรการด้านสุขอนามัยของ คนงานทั้งในโรงงาน ร้านอาหาร ค้าปลีก และขนส่ง

ทิศทางอุตสาหกรรมอาหารหลังสถานการณ์แพร่ระบาดโควิด ๑๙ ซึ่งมี ๘ ประเด็นหลักที่ภาคอุตสาหกรรมอาหารจะต้องปรับตัว คือ

๑) Food Safety Protocol & Standard

๒) Technology Investment

๓) Improve Direct to Consumer Commerce

๔) Big Data Management > Consumer Insight

๕) Evolution of Health & Wellness Sector

๖) Collaboraton & Strategic Partnership

๗) Sustainability of Food System

๘) Prepare for Net Crisis

กำหนดทิศทางการพัฒนาของประเทศโดยอาศัยการมีส่วนร่วมของเอกชน

การสร้างเครือข่ายเพื่อเชื่อมวิสาหกิจเพื่อสังคมสู่ตลาดและผู้บริโภค ปัจจัยตลาดหลักทรัพย์ทำหน้าที่เป็น platform เชื่อมประโยชน์ให้กับทุกภาคเป็น Social Impact multiplier ให้กับตลาดทุนเป็นพื้นที่ให้ประโยชน์แก่ทุกฝ่าย ภาคธุรกิจสามารถมีช่องทางในการแบ่งปันทรัพยากรของภาคธุรกิจสู่ภาคสังคม ไม่ว่าจะเป็นเงินทุน หรือทรัพยากรที่ไม่ใช่ตัวเงิน อันเป็นส่วนหนึ่งของการลงทุนเพื่อสังคม (Social Impact Investment) ที่ก่อให้เกิดผลลัพธ์ทางสังคม (Social Impact) และผู้ลงทุนสามารถเลือกลงทุนได้ตามความชอบและความเหมาะสมต่อตนเอง ได้แก่ การให้การร่วมทุน (venture philanthropy) การร่วมลงทุน (venture capital) การลงทุนเพื่อสร้างผลกระทบ (Impact Investment) การลงทุนแบบรับผิดชอบต่อสังคม (socially responsible investing) การลงทุนด้วยความร่วมมือระหว่างภาคธุรกิจและภาคสังคม (corporate partnership/ hybrid value chain) การระดมเงินทุนจากประชาชนแบบเปิดกว้างขนาดใหญ่ (crowd funding) พันธบัตรผลกระทบทางสังคม (social impact bond)

ประธานให้ข้อเสนอแนะดังนี้

ให้ศึกษาไฟล์นำเสนอการพัฒนาอุตสาหกรรม และ ผู้ประกอบการเกษตรแปรรูปและอาหาร อย่างละเอียด รวมถึงเรื่อง Future food และจากการนำเสนอดังกล่าว เบื้องต้นทำให้ทราบดังนี้

๑) ประเทศไทยมีศักยภาพสูงทางด้านการเกษตรและอาหาร แต่ยังมีแนวคิดว่าด้วยการแบ่งปันผลประโยชน์ (Benefit Sharing) โดยเฉพาะต้นน้ำ อยู่ในระดับที่ต่ำมาก

๒) การส่งออกที่สร้างมูลค่า ส่วนใหญ่ ๕๓% เป็น Raw material นำมาซึ่งมูลค่าเพิ่มที่มา Sharing เพิ่มขึ้นได้อีก

๓) ตลาดกลุ่มอาเซียน และกลุ่ม CLMV จะทำให้ได้เปรียบการเป็นศูนย์กลาง ซึ่งเป็นโอกาสที่ดี

๔) ภายใต้สถานการณ์โควิด ๑๙ ได้มีการปรับตัว และสร้างความเชื่อมั่นต่อภาพลักษณ์ประเทศ และสินค้า โดยเฉพาะในส่วนของสาธารณสุขซึ่งส่งผลต่อภาพลักษณ์ประเทศและสินค้า

๕) การตรวจสอบ (Recheck) โดยเร่งตรวจสอบประเทศ เนื่องจากต้องเร่งสร้างเศรษฐกิจท้องถิ่นหรือเศรษฐกิจชุมชน (Local Economy) แทนการพึ่งพาเศรษฐกิจระหว่างประเทศ (International Economic) เนื่องจากรายได้การส่งออกสูงถึง ๗๐% ของ GDP และในกรณีที่เกิดวิกฤติทำให้ส่งผลกระทบรุนแรง ในการนี้ ได้มีการเร่งดำเนินการกระจายการลงทุนเรื่องอุตสาหกรรมเกษตรอาหารลงไปในทุกภาคทั่วประเทศ ๑๘ กลุ่มจังหวัด

๖) ปรับเปลี่ยนการปลูกพืชเชิงเดี่ยว มาสู่การปลูกพืชเพื่อเป็น Supply เข้าสู่ Food Valley ซึ่งจะเป็นการกระจายการลงทุน การจ้างงาน ลงไปในพื้นที่

๗) ดำเนินการให้ครบ ๑๘ กลุ่มจังหวัด ใน ๗๗ จังหวัด และเสริมความสามารถด้วยเทคโนโลยีวิทยาการตามที่คณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายเทคโนโลยีเกษตร ๔.๐ และคณะกรรมการบริหาร AIC ดำเนินการ

ข้อคิดเห็นที่ประชุม

ควรมีหน่วยงานหลัก ๑ หน่วยงาน ที่ทำการส่งเสริมและสนับสนุนโดยการเชื่อมโยงกับหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อร่วมกันผลักดันทางด้านการพัฒนาการเกษตรและอาหารให้เป็นวาระแห่งชาติ

มติที่ประชุม

รับทราบ และผู้เกี่ยวข้องดำเนินการตามข้อสังเกต

๓.๖ ผลการดำเนินงานศูนย์เทคโนโลยีเกษตรและนวัตกรรม (Agritech and Innovation Center : AIC)

ในส่วนของรายงานผลการดำเนินงานศูนย์เทคโนโลยีเกษตรและนวัตกรรม (Agritech and Innovation Center : AIC) จะสรุปในช่วงของการประชุมคณะกรรมการบริหารศูนย์เทคโนโลยีเกษตรและนวัตกรรม (Agritech and Innovation Center : AIC) ซึ่งจะดำเนินการต่อเนื่องจากการประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายเทคโนโลยีเกษตร ๔.๐

ปิดประชุมเวลา ๑๒.๓๐ น.

(นางสาวกมลพร สุดสงวน)
นักวิเคราะห์นโยบายและแผน
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
ผู้จดรายงานการประชุม

(นายสุชาติ ผุแปง)
ผู้อำนวยการส่วนเทคโนโลยีสารสนเทศ
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
ผู้ตรวจรายงานการประชุม